

5

Göteborg

Tuve 72

Skändla Sörgård 2²

Boplatssområde, stenålder

Inv.nr: 49386

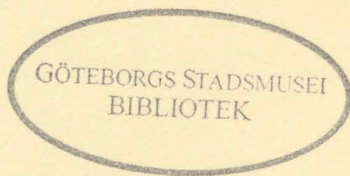
Kopia av undersökningsrapport
1974. Original hos Raä.

Göteborgs stadsmuseum
Arkeologisk arkivrapport

Nr 1974: 13

Ark. Ark. Gbg Kom.

RIKSANTIKVARIÉÄMBETET

FORNMINNESAVDELNINGEN

STORGATAN 41

STOCKHOLM Ö

Tel. 22 89 00

F 2123/74

Dnr 57/0918/74

16 APR 1974

Tu 136

Tu 72

B, 353

Göteborgs arkeologiska museum

befullmäktigas härmed att — efter skedd tillsägelse till jordens ägare eller innehavare — under loppet av år 1974 företaga undersökning av fornlämningarna nr 14:S 45, 14:62 och 12:S 122 med anledning av utbyggnad av del av Västerleden i Göteborg, Bohuslän

med åliggande för fullmaktens innehavare

att före förrättningens påbörjande träffa överenskommelse, skriftlig eller i vittnens närvaro, med jordens ägare eller innehavare huruvida och till vilket belopp ersättning för skada i följd av förrättningen må utgå,

att omedelbart efter förrättningen

återställa fornlämningen i dess förutvarande skick,
borttaga fornlämningen,

att till riksantikvarieämbetet dels omedelbart insända skriftligt meddelande, när förrättningen är utförd, dels ock senast en månad efter förrättningens avslutande, om icke anorlunda överenskommes, inlämna såväl rapport över verkställd förrättning som fynd och övrigt material, samt

att i övrigt ställa sig till efterrättelse bestämmelserna i lagen den 12 juni 1942 om fornminnen; och rekommenderas fullmaktens innehavare härmed hos alla vederbörande till det bästa.

Denna fullmakt bör medhavas vid förrättningen för att vid behov företes för vederbörande.

OBS.! Fynd, som kräva skyndsamma konserveringsåtgärder, böra omedelbart insändas till ämbetet, väl emballerade samt försedda med fyndförteckning.

Stockholm den 10.4 1974

Erik B Lundberg

Erik B Lundberg

Sibylla Haasum

Sibylla Haasum

Fullmaktens innehavare bör, innan förrättningen påbörjas, om möjligt sätta sig i förbindelse med

Ämbetets ombud i orten är

Dnr 202/0914/75 4 JULI 1975

Riksantikvarieämbetet
Statens Historiska Museum
Box 5405
114 84 STOCKHOLM
Dnr 3345/74
4174/74

Göteborgs arkeologiska museum
Skärgårdsgatan 4
114 84 GÖTEBORG

Riksantikvarieämbetet får meddela, att riksantik-
varien vid föredragning den 28 april 1975
har beslutat, att fynden från undersökning av fornlämning
nr 72 i Tuve, Tuve sn, Vg, utförd av fil dr Carl Dullberg

tillföres Göteborgs arkeologiska museum

Fynden har ~~ej~~ begärts av Eder. Fynden förvaras
hos Er

~~Fynden har inte förtecknats över den kommit att över-
sändas genom Statens Historiska Museum~~

Stockholm den 28 april 1975

För riksantikvarieämbetet

Margareta Biörnstad
Margareta Biörnstad

Göteborg

Tuve nr 72

Boplatssområde, stenålder

RAPPORT ÖVER FÄLTUNDERSÖKNING 1974

Carl Cullberg

Kopia av underökningsrapport för
GAMs arkiv. Originalrapport hos Raä

Bilaga 6 & 7, plan- & profilritning:
se kart- & ritningsarkivet 238 A

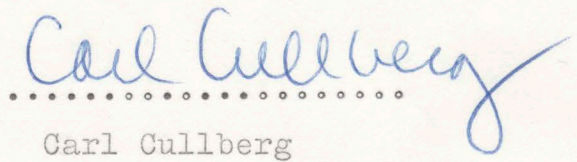
Dnr 208/0914/74

Göteborgs arkeologiska museum
Skärgårdsgatan 4
Göteborg

Härmed överlämnas ett ex. av rapport över
provundersökning av fornlämning nr 72 i
Tuve, Göteborg.

Samtidigt överföres fyndmaterialet till museet
i avvaktan på Riksantikvarieämbetets fyndtill-
delning.

Göteborg den 2 juli 1974

.....
Carl Cullberg

Dnr 208/0914/74

R A P P O R T

T U V E 72

GÖTEBORG

Rapport Tuve 72 Göteborg.

Abstract

Tuve 72 är en stenåldersboplats med huvudsakligen hemsbacka-material. Den ligger på Skändlabergets sydösthörn mitt på Hisingen. Dess nivå är 28 - 30 m ö h. Den undersöktes med ett mindre antal provgropar i juni 1974.

Läge

Platsen är belägen på Skändla Sörgård 2:2, Tuve, Göteborg. Ägare är Göteborgs kommun. Arrendator är förre ägaren lantbrukaren Evert Andersson Skändla Sörgård. ~~Se Bil. 13.~~

Mitt på Hisingen mellan Kvillens dalgång i öster och norr och dalgången från Tuve kyrka till Holm och Säve flygfält i söder reser sig ur dalgångarnas lerjordar det stora Skändlamassivet. Det når mitt på sin östra del upp till ca 80 m höjd medan dalbottnarna i t ex Kvillens fall endast ligger på ett par meter över havsnivån. Jämför Bil 8.

Berget är uppbyggt av gnejs i de flesta fall alkalin och följaktligen starkt vittrad.

In i bergsmassivet går ett antal dalgångar från både norr och söder; i ett par fall går de genom massivet med både synlig strandvall på 25 m nivå och passpunkter på ca 40 m nivå.

Från bergets sydösthörn springer ut några branta nakna rödfärgade klippor ett par hundra meter från Skändla by som ligger öster om dem och som har fått sitt namn av dem; Skändla tolkas ofta som Skinhällur d v s de skinande eller glänsande hällarna. Där den övre delen av dessa klippor går in mot Skändlabergets sida har bildats en sadel i terrängen. Den sluttar mot väster och öster. Norr om sig har den Skändlabergets brant och söder om sig har den "skinhällarna" som i flera trappsteg sluttar brant ner mot slätten.

Denna sadel ligger på 28-30 m nivå och har av det senglaciala havet som en gång svallade över den fått en fyllning av senglacial lera och över den mo och svallgrus - en regressionsprofil.

I den lilla åkerlycka - kallad Nyodlingen - som tagits upp på sadeln syns svallgruset tydligt i markytan.

I svallgruset ligger rikligt med artefakter och skärvor av flinta. Runt åkern står en, björk och tall över en markvegetation av ljung och gräs. Till för ett par år sedan betades området av ungdjur.

Tidigare anteckningar

Fynd inlämnade av:

Stina Andersson Bil. 1 a-b.

Kuylenstierna-Arvidsson Bil.2 a-b.

Carl Cullberg Bil.3.

Inventering:

Beskrivning överförd till Gam viscardkort Bil.4.

Kartering. Inläggningen på raäs fotogrunderkarta till den ek.kartan i skala 1:10.000 (den senare ännu ej färdig) har förts över av Gam till kommunens karta i skala 1:4000 Bil.5.

Deltagare i undersökningen

Grävningsledare docent Carl Cullberg

Övr.delt. adj.Eva Bergström

adj.Ulf Bertilsson

am. Agne Furingsten

-samtliga vid Institutionen för arkeologi särskilt nordeuropeisk vid Göteborgs universitet.

Arbetstid

Arbetet utfördes den 4,6,7 juni 1974.

Arbetsförlopp

Den 4.6 gjordes inmätningar för planritning samt överfotografering av området.

Den 6 och 7.6 grävdes först provgroparna och där-
efter halvmeterterrutorna.

Tekniska upplysningar

Planritning gjordes med en NKO med ställbar horisontal-
vinkelskiva i skala 1:200. Bil. 6

Profilritningen gjordes med invägning av profilen i
förhållande till fixpunkt. Skala 1:20 Bil 7.

Översiktskarta över området är topografiska kartan i
skala 1:50.000 Bil 8.

Fixp,låg på nivå 28.91.Inmättes i förhållande till

} 238 A

Fixpunkt nr 80930, vilken låg på nivå
32,74 m ö h.

Från detta mått i staden Göteborgs måttssystem
skall avdragas 10,14 m vilken leder till en nivå
av 22,60.

6,31 m högre än denna fixpunkt låg således den
arkeologiska fixpunkten, vilken inte motsvarar
en korrekt inmätt rätt benämnd fixpunkt.

Se Bil 9.

Övriga upplysningar

Den 28 maj 1974 ingick undertecknad till riksantikva-
rieämbetet med en anhållan om grävningstillstånd. Till
denna bifogades en karta samt en "motivering för gräv-
ningsval". Bil 10.

Samtidigt informerades Göteborgs arkeologiska museum
om den förestående grävningen och bifogades samma karta
och grävningsskildring som i Bil 10. Se Bil 11.

Från Arkeologiska museet återfick jag samma skrivelse
med bifogat beslut. Detta kan studeras i Bil 12.

Profilbeskrivning M1 - M4 (Jämför Bil 7)

Lager 1:

Stenigt svallgrus med ca 10 cm stora stenar.

I schaktets västra del går svallgruset ned till ca 35 cm djup, mitt i schaktet vid M2 ca 25 cm och i schaktets östra del vid M4 ned till 40 cm djup. Mörkbrunt.

Övre delen av svallgruset utgörs av ett matjordsskikt som i västra delen vid M1 är 30 cm djup och i östra delen vid M4 ca 20 cm djup.

Lager 2:

Sand/grovmo. Ca 10 cm djup i hela schaktet. Grågul.

Jämt övergående från sand till grovmo till lera.

Lager 3:

Lera. I sin övre del sandig. Från ca 50 cm djup och nedåt. Grågul.

Flintans läge:

Flintan påträffades huvudsakligen i matjordsskiktet och ytterligare några cm ned i svallgruset.

Vid M1 några enstaka flintstycken i mon i anslutning till en mörkfärgning från ev. en uppbruten sten. - Åkern upplades så sent som på 20-talet.

Provgropsbeskrivning Pg 1 - 12.

Pg nr	Vegetationsskikt	Lagerföljd: lager	Lager- tjockl:	Totalt djup:	Flinta anträffad:
1	Grästorv 0-20	sandigt svallgrus brun grovmo ljusgrå finmo ljusgrå lerblandad finmo	0-20 20-30 30-45 45-	45 cm	svallgruset och övre de- len av grov- mon.
2	Grästorv 0-20	stenigt svallgrus gulgrå finmo	0 -20 20-	20 cm	svallgruset
3	Grästorv 0-15	stenigt svallgrus brunt grus	0 -35 35-	40 cm	svallgruset mellan 0-25cm
4	Grästorv 0 -20	stenigt svallgrus ljusbrun sandig grovmo	0 -20 20 -	20 cm	mellan 0-20 cm
5	Grästorv 0-15	stenigt svallgrus ljusbrun mo	0 -25 25-	35 cm	flintan i svallgruset
6	Grästorv 0 -20	stenigt svallgrus ljusbrun sandig mo	0 -20 20-	25 cm	mellan 0-20 cm
7	Grästorv 0-15	stenigt svallgrus brun sand	0 -25 25-	30 cm	0-25 cm
8	Grästorv 0-15	ljusgul mo lerig mo	0 -40 40-	45 cm	enstaka i mon
(Här i pg 8 har tydligen regressionsprofilens svallgrus spolats bort och endast mon över den senglaciala leran återstår.)					
9	Grästorv 0-5	moig lera	0-	27 cm	mellan 5-20 cm
10	Grästorv 0-10	sandig mo mo ljusbrun	0 -20 20-	25 cm	-
11	Grästorv 0-15	grovmo ljusbrun stenigt svallgrus (nästan klapper) ljusgul mo	0 -15 15-25 25-	35 cm	-

12	Gräs och förna	sandig mo	0 -20	45 cm	mellan 10-
	0-20 cm	stenigt svallgrus	20-30		20 cm
		ljusbrun finmo	30-		

I pg 11 och 12 tolkas det övre molagret som ett nedspolningsfenomen.

Fyndförteckning

	Pg	Artefakttyp	Material	Antal	Mått cm
:1	1	avslag	flinta	2	2,4-2,5
:2		avfall	flinta	3	2,4-3,5
:3		avslag	kvarts	1	4,0
:4	2	kärnfragment	flinta	1	4,3
:5		avslag	flinta	12	1,5-5,2
:6		avfall	flinta	14	1,0-6,0
:7	3	kärnfragment	flinta	1	5,0
:8		avslag	flinta	15	1,2-6,0
:9		avfall	flinta	12	1,5-4,0
:10		avslag	bergart	3	4,2-6,0
:11	4	avslag	flinta	12	1,0-5,1
:12		avfall	flinta	13	0,9-4,4
:13	5	redskapsfragment (?)	flinta	~~32~~ 18	3,4-5,0
:14		avslag	flinta	~~15~~ 14	1,3-5,0
:15		avfall	flinta	~~17~~ 10	0,8-6,0
:16		avslag	kvarts	1	3,1
:17	6	kärnor koniska	flinta	2	3,0-4,5
:18		avslag	flinta	95	0,8-6,0
:19		avfall	flinta	50	1,0-4,4
:20	7	kärnyxfragment	flinta	1	5,7
:21		avslag	flinta	32	1,7-6,1
:22		avfall	flinta	30	1,3-4,5
:23	8	avslag	flinta	1	1,3
:24		avfall	flinta	1	1,7
:25	9	skivyxfragment	flinta	1	6,0
:26		knuta	flinta	1	2,3
:27		avslag	flinta	2	1,6-3,1
:28		avfall	flinta	2	1,8-4,2

:29	12	avslag med bearbetning	flinta	1	3,2
:30		avslag	flinta	2	0,8-2,0
:31		avfall	flinta	5	0,8-1,8
:32		avslag	bergart	1	3,7

Meterruta

:33	1	kärnyxa	flinta	1	7,5
:34		spånfragment med retusch	flinta	1	2,0
:35		block med retusch	flinta	1	9,3
:36		kärnyxfragment ?	flinta	2	4,0-2,2
:37		avslag	flinta	57	1,2-4,0
:38		avfall	flinta	73	1,0-7,0
:39		avslag	bergart	2	
:40	2	høgnipenspets	flinta	1	2,1
:41		avslag	flinta	45	0,8-6,3
:42		avfall	flinta	114	1,2-7,0
:43		avslag	kvarts	1	2,2
:44	3	høgnipensspets	flinta	1	1,5
:45		kärnyxfragment	flinta	1	3,8
:46		kärnfragment	flinta	1	5,0
:47		avslag	flinta	47	0,7-4,5
:48		avfall	flinta	66	0,8-7,0
:49		avslag	bergart	1	9,5
:50		avfall	kvarts	9	1,0-2,3
:51	4	kärnyxfragment	flinta	1	1,6
:52		kärnfragment	flinta	1	3,0
:53		avslag	flinta	27	1,1-6,0
:54		avfall	flinta	53	1,0-5,0

Fyndkommentar

Följande kommentar kan knytas till fyndmaterialet.

Det nackfragment till en skivvyxa som framkommit i Pg 9 är en form med smalsidotillhuggningen på båda sidor riktad ned mot avspaltningsbredsiden. Efter det att smalsidorna utformats har yxans översida planhuggits från båda smalsidohållen. Spåren efter avslagen möts på så sätt mitt ute på översidan. Dessa avslag har tagit bort smalsidoavslagens negativa slagbular.

Den kärnyxa som framkommit i M1 är kraftigt skadad i sin främre del; eggpartiets utseende går det således inte att yttra sig om. Nackändan är trubbig. Yxan har tre tillslagningskanter och triangulärt tvärsnitt. Dess ena sida är en avspaltningsyta med slagbuleändan fram mot yxans egg. Yxfragmentet från Pg 7 har två tillslagningskanter och triangulärt tvärsnitt. Det slutar i en vinklad skarp kant. De två stycken som är tolkade som yxfragment från M1 är osäkra men kan eventuellt vara delar av trubbiga ändar. Från M3 kommer också en osäker spetsig ända till en kärnyxa. Dess fragmentariska tillstånd gör den emellertid svårbedömd.

De två högnipenspetsarna är gjorda av avslagsdelar som retuscherats på båda långsidorna, dock utan att bilda någon klart utformad spets. Trots artefakternas litenhet kan hela retuschavspaltningarna iakttas.

Av kärnorna är de två som framkommit i Pg 6 klart koniska och enpoliga med en slagplattform vars bredd är större än kärnans längd. Från kärnorna har således slagits korta breda avslag.

De tre övriga kärnorna från Pg 2 och 3 samt M3 är enpoliga ensidiga med krusta kvarsittande på baksidan. Också från dessa har i deras sista stadium slagits korta och oregelbundna spån.

Avslagsmaterialet består av korta avslag, i många fall snarast skivformiga. Materialet utmärkes emellertid av stor oregelbundenhet och återspeglar på så sätt kärnornas utseende. Någon spånteknik i ordets vanliga bemärkelse av långa välformade spån är det inte frågan om här.

Avfallsmaterialet är av samma slag som avslagsmaterialet, vad beträffar den allmänna formstrukturen.

Anmärkningsvärt är frånvaron av skrapor och avslag med retuscheringar. Sticklar, mikrosticklar och pilspetsar (lancetter, tidiga tångepilar som Tosskärrs eller hullingspetsar) lyser också med sin frånvaro.

Sammanfattning

Provgroparna som lades runt omkring åkern visade att på inget ställe fanns det bevarat något kulturlager. Inte heller påträffades någon eldstadsplats.

Meterrutorna i åkern visade att ett eventuellt kulturlager var totalt bortplöjt- mellan plogsula och alvgräns fanns inget sot.

Över hela ytan i och omkring åkern fanns det rikligt med artefakter, flintskärv samt smått splittrigt som talar för tillverkning av flintredskap på platsen.

Troligen har bosättningen ägt rum på den inom området för detta syfte bästa platsen; den flata yta där nu också åkern ligger.

Vår förhoppning att ett orört kulturlager ovanför PG-transgressionsens 25 m-gräns skulle kunna ge oss möjlighet till C14-datering samt eventuella konstruktioner uppfylldes inte.

Förutom denna lärdom om platsen Tuve 72 gav undersökningen ett flintmaterial där framför allt de s k Hög-nipenspetsarna torde observeras. Tillsammans med den flathuggna skivyxan, kärnyxfragmenten och avslagsmaterialens karaktär tillsammans med utseendet av kärnorna talar detta för en trolig bosättning i tidig boreal tid. Frånvaron av lancetter, tidiga tångepilspetsar eller hullingspetsar gör emellertid bedömningen något osäker.

B I L A G O R

Bil. 1a

GÖTEBORGS ARKEOLOGISKA MUSEUM

Västergötland

Ö Hising

Tuve Omr 14

Skändla 2², (= 04:4) = 01.687) 14.59

64125/12690

Dnr 731/66

Inv.nr 84049

: 1 Kärna, kärnfragment, 2 st, vit och grå flinta, 5,5-7,7 cm.

: 2 Knuta, eldskadad, grå flinta, 2,8 cm.

: 3 Spån, 6 st, vit och grå flinta, 2,1-4,9 cm

: 4 Avslag med bearb. 5 st, ljusgrå och brun-grå flinta, 3-9 cm.

: 5 Avslag med nötningspår, 12 st, ljusgrå och grå flinta, 2,5-6,7 cm.

: 6 Avslag och avfall, 27 st, ljusgrå, grå och brun flinta, 1,8-6,2 cm.

Inlämnat av fil.kand Stina Andersson, 1966.

Plockat i liten åker. Se skiss i arkivet.

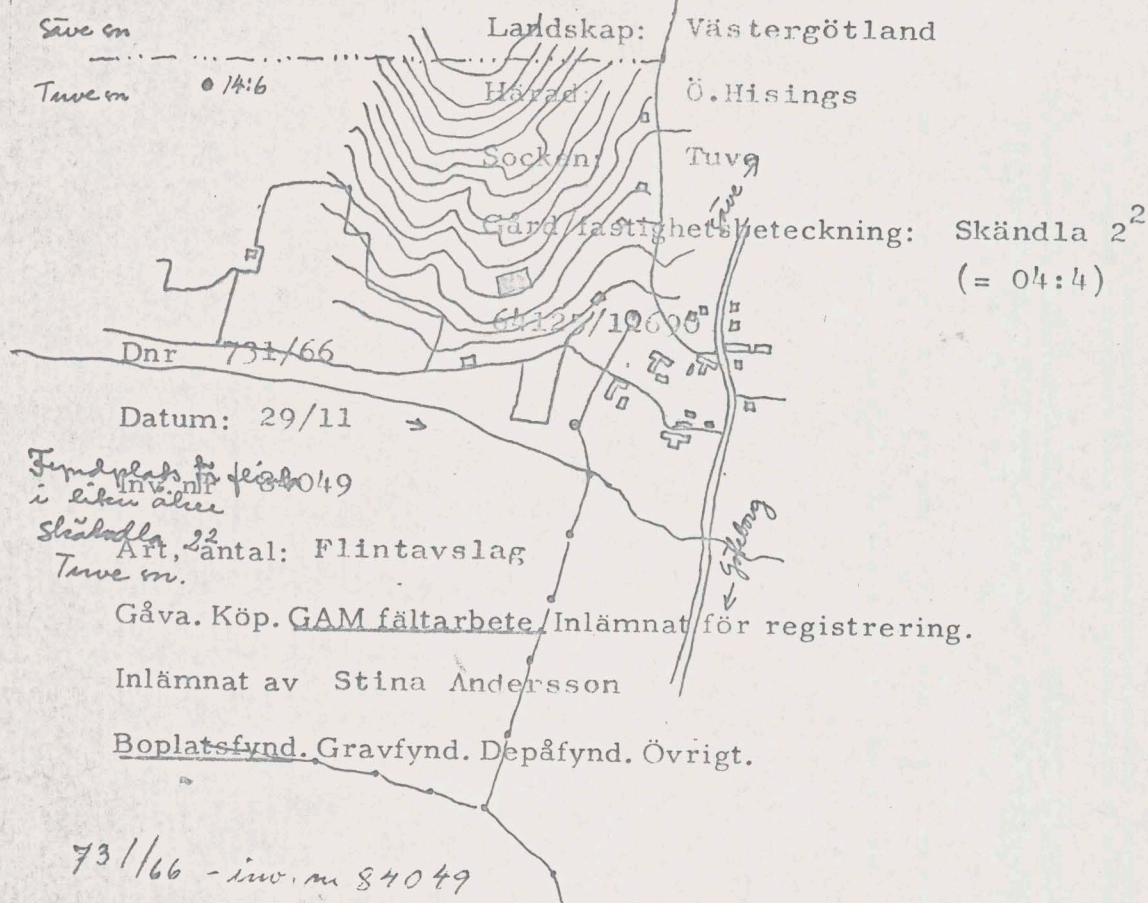
Jfr 04:4 inv.nr 84025 01.687

TUVE 72

64125/12690

14.59

Fyndomständigheter:

Plockat i liten åker.

Se skiss i arkivet!

Jfr 04:4 inv.nr 84025

Signatur:

2a

GÖTEBORGS ARKEOLOGISKA MUSEUM

Västergötland

Hisings östra

Tuve Omr 14

Skändla 04:4 (= 14:59)

64125/12690

Dnr 24/66

Inv.nr 84025

- : 1 Spån, 62 st, ljusgrå, grå och blågrå flinta. 1,5-8 cm.
- : 2 Spån med nötningsspår, 10 st, ljusgrå och grå flinta. 2-5,8 cm.
- : 3 Mikrospån, 7 st, ljusgrå och grå flinta. 1-2,3 cm.
- : 4 Avslag med bearbetning, 7 st, grå flinta. 2,2-7 cm.
- : 5 Avslag med nötningsspår, 64 st, grå och gråblå flinta, 2-12,2 cm.
- : 6 Avslag och avfall, 695 st, vit, grå och brun flinta. 1-14 cm.

Inlämnat 1966 av Jan Kuylenstierna-Lars
Arvidsson.

Materialet består av flintskärvor ytplockade
på bopl. Skändla 4 enl. K-A.)

(Redsk. mater. befinner sig hos Arvidsson,
Pa F9, Säve)

Jfr inv.nr 84049 14:59

04:4

64125/12690

TUVE 72

2.

Stenåldersboplatsen Skärva 1.

1. Skivya
2. Skivskrapa (ster)
3. Skivskrapa (ster)
4. Skivskrapa (ster)
5. Spån m. inbäck
6. Spån m. snedre tusch
7. Spånkniv
8. 2-petlig ensidig spånkärva
9. Ensidig kärva
10. Knuta
11. Skärva m. inbäck
12. Skärva m. skrapkant
13. Spån
14. Mikrolit
15. Tillaggen mikrolit.

Stenåldersboplatsen Skärva 2.

1. Skivskrapa
2. Kärnyxa ?
3. Spån m. dubbel ändre tusch
4. Skivborr
5. Skivskrapa
6. Skärva m. skrapkant
7. Kniv ?
8. Kärredkapa
9. Spån
10. Borrspets ?
11. Knuta
12. "

Bil. 3.

GÖTEBORGS ARKEOLOGISKA MUSEUM

Göteborg

Omr. 14 Tuve

14:S 62,63

Dnr: 247/72

Inv.nr: 84393

Boplats stenåldern.

Ytplockat av Carl Cullberg.

:1 Cylindrisk kärna, ljusgrå flinta
80mm.

:2 Avslag av handtagsskärna, mörkgrå
flinta, 28mm.

:3 Spån med retusch, vit flinta, 68mm.

:4 Avslög med retusch, vit flinta, 39mm.

Inlämnat av Carl Cullberg 1972.

TUVE 72

Bil. 4

Viscard
V 4-39
Esselte System

Beskrivning: Stenåldersboplats med en minsta utsträckning av 90x30 m (Ö-V). Begränsad i N och S av berg. Utsträckning mot V och Ö okänd. Åkern 20 m N- och 40 m V-Ö. Den är rektangulär. Åkerns ploglager grusigt av vittringsprodukter av Skändlabergets alkalina gnéjs. Över hela ytan skärvor och avslag av flinta.

H ö v: 29-30 m

Datering: mesolitikum

Kulturgrupp: Lihultkultur?

Fynd: Skivxor, skrapor, knivar, handtagskärna fragm., 2-polig ensidig kärna, mikrospån, spån

Fornlämningens benämnes: Nyodlingen

Orientering: ca 80 m VNV villa av gult tegel, Göteborg 2¹²

Terräng: Avsats i bergssluttning mot S och OSO. Åker.

Tidigare anteckningar: JBJ nr 687, GAM:s arkiv K-A:Sk 4.

RA:s inv. 72-06-05 C Cullberg

(R)

14:72

44:862

Stenåldersboplats

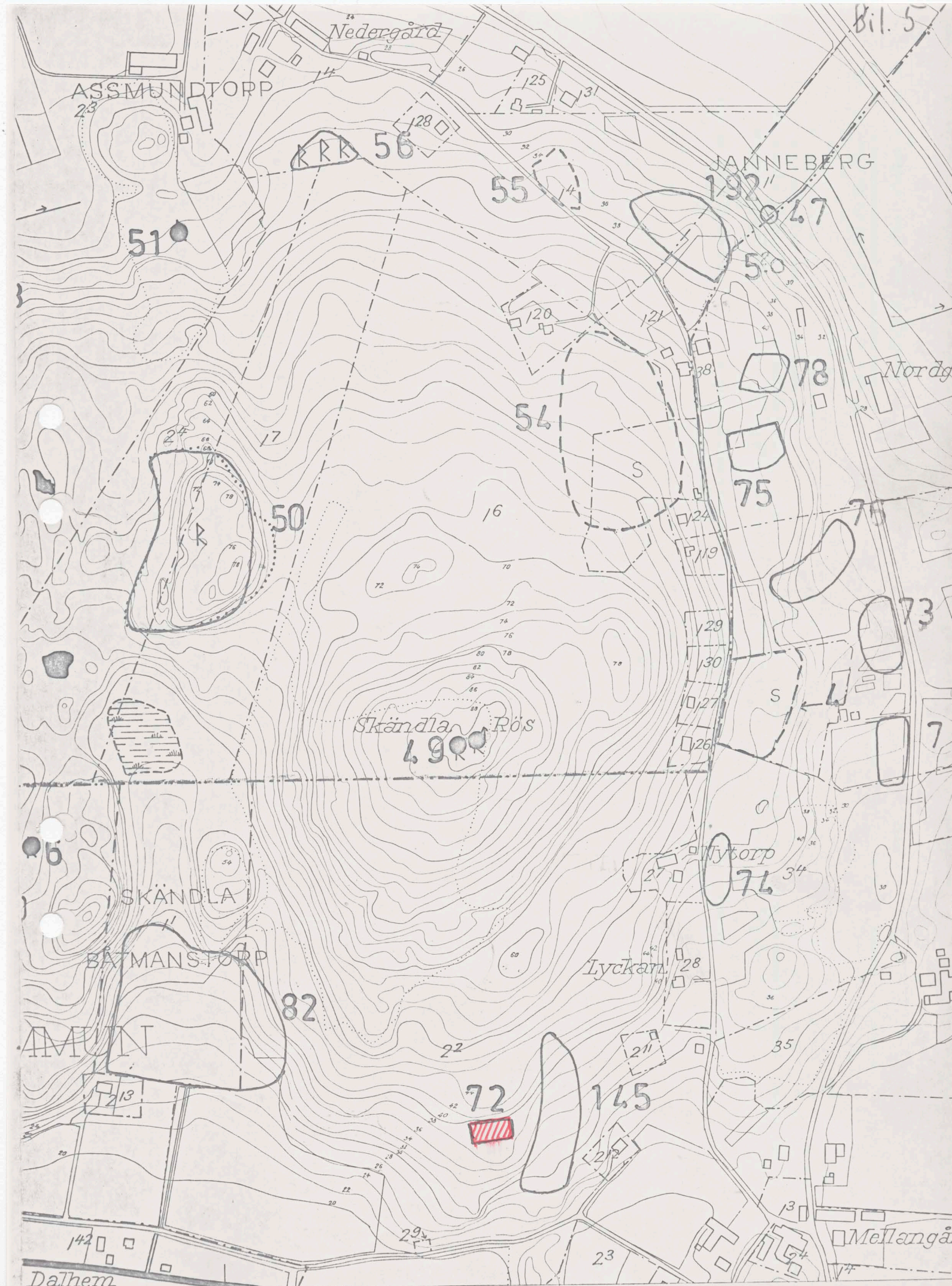
Skändla 2:2

Karta: Tuve

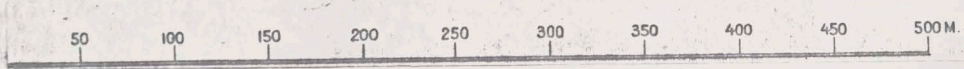
49

Bil. 4

Dalhem

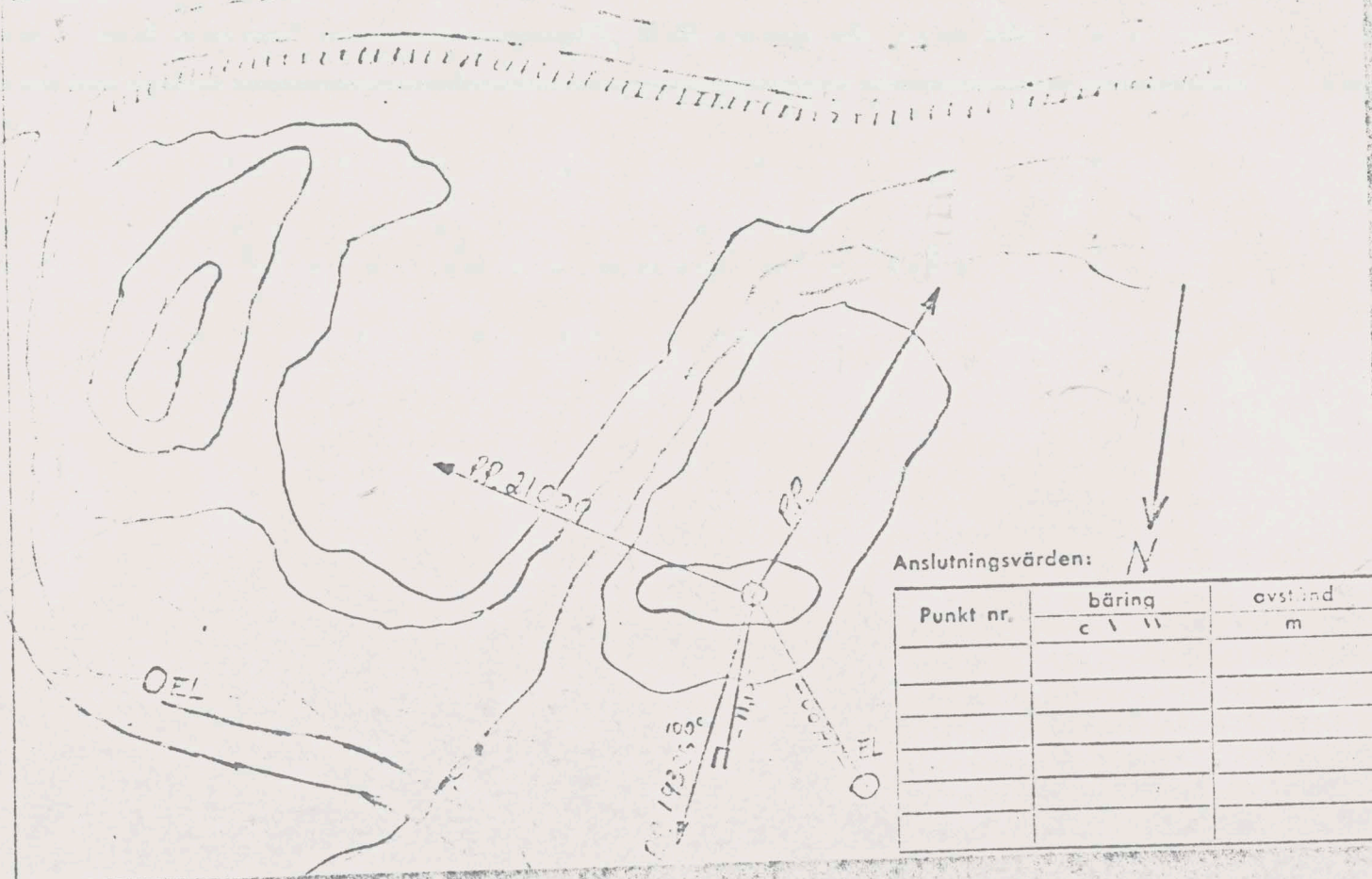

Mätning Z 32.74 y - punkt nr 80930
 Utvärderad av 19 x Höjdfix - punkt nr

blad 49

$-10.14 = 22.60$

Till
Riksantikvarieämbetet
Box 5405
11484 Stockholm

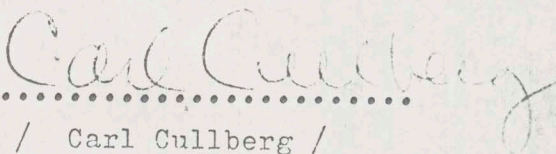
Härmed anhåller undertecknad om tillstånd till en mindre provundersökning inom stenåldersboplatsen Tuve nr 72 i Göteborgs kommun. Läge se Bil.1
Anledningen till den föreslagna provgrävningen finns i Bil.2 "Motåvering för grävningsval".

Undersökningen kommer att företas utan kostnad för ämbetet.

Jag vill betona grävningens roll såsom ett fullföljande av frågeställningarna som uppkom i samband med fornminnesavdelningens inventering för den ekonomiska kartan i Göteborgstrakten 1973. Samtidigt har den betydelse för förståelsen av de boplatser som under 1974 kommer att framinventeras i Bohuslän.

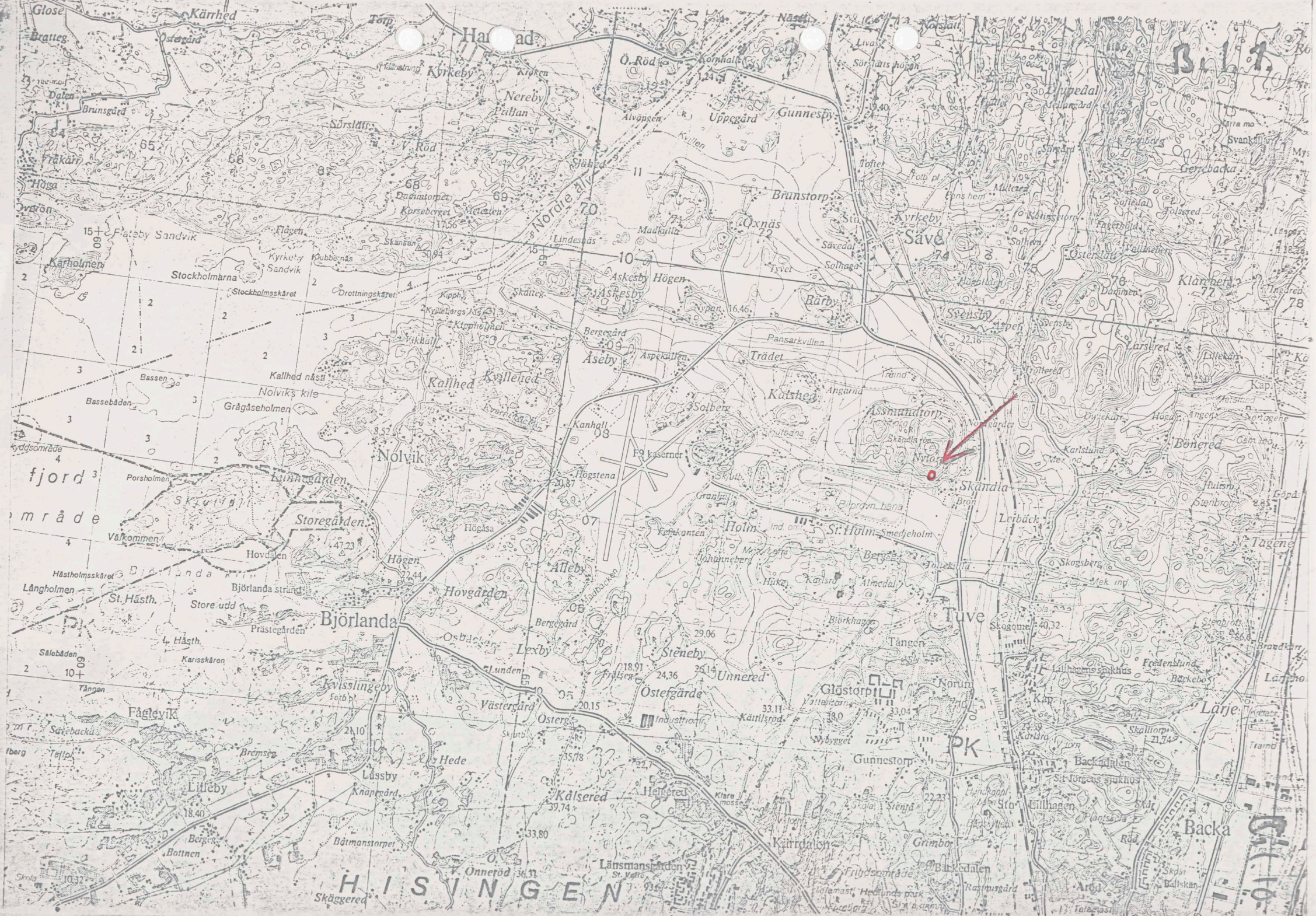
Undersökningen ingår som en del av mitt projekt Stenåldersboplatser i Göteborgstrakten.

Göteborg den 28 maj 1974.

.....
/ Carl Cullberg /

adress: Lundgrensgatan 16
412 56 Göteborg

HISINGEN

MOTIVERING FÖR GRÄVNINGSVAL

Efter de senaste årens forskningar står det alltmer klart att en Hensbackakulturen tillhörig boplats bör grävas i Göteborgstrakten.

Litt: C Cullberg, Förslag till västsvensk mesolitisk kronologi 1972

S Welinder, The Chronology of the Mesolithic Stone Age on the Swedish West Coast 1973

C Cullberg, Dateringshjälpreda... 1974

Vad är en Hensbackaboplats ?

En Hk-boplats kan definieras som en fyndplats för ett eller flera av följande föremål: skivvyxa, lerbergssyxa, tvåpolig ensidig kärna, lancett.

Varför gräva i Göteborg ?

Problematiken kortfattat sammandragen ur Cullbergs ovanstående skrifter:

I Mellanbohuslän ligger boplatserna vid en regressionskust så att Hk-boplatserna alltid ligger högst dvs troligen äldst. I Göteborgstrakten med dess varierande regressions-transgressionsförlopp synes Hk-boplatserna till skillnad från Sandarnaboplatserna men i likhet med Lihultboplatserna ligga utan någon överlagring. De kan därför av stratigrafiska skäl vara äldre än PG eller yngre. Är de icke överlagrade och under 25 möh bör de vara efter 5000 f Kr. Är de icke överlagrade men över 25 möh kan de vara bådadera.

En boplats icke överlagrad liggande över 25 m och med både hensbacka- och lihultmaterial samt i orörd context bör därför undersökas.

De senaste årens grävningserfarenheter från Mellanbohuslän och Västergötland har visat vikten av orörda boplatser för att få dels möjlighet till C14-datering dels möjlighet till att iakttaga konstruktioner.

Materialgenomarbetning

För att få överblick över bl a Hensbackaboplatserna i Göteborgstrakten har samtliga dylika genomarbetats under april och maj månader 1974.

Därvid har deras redskapsinnehåll bestämts, de har karterats och deras höjd över havet har bestämts.

Sammanlagt rör det sig om 103 boplatser varav 39 med enbart Hk-material.

Beslut

Efter en genomgång av samtliga boplatser efter de ovan angivna kriterierna:

högre än 25 möh

Hk-och LK-material

av odling eller annan verksamhet orörd yta
begränsad yta

- visade sig boplatserna Tuve nr 72 uppfylla samtliga kriterier.

Därför beslöts om att anhålla om tillstånd till provundersökning på denna plats vecka 23 1974.

Till

Göteborgs arkeologiska museum

Skärgårdsgatan 4

Göteborg

Härmed informeras om planerad mindre provundersökning
på boplatsen Tuve nr 72.

"Motivering för grävningsval bifogas!"

Materialet bearbetas på institutionen för arkeologi särskilt
nordeuropeisk vid Göteborgs universitet.

Kopia av rapport överlämnas till Gam.

Jag kommer vidare att föreslå att materialet överlämnas till
Gam.

Vidare information om kartmaterial etc kan ges under vecka 22.

Göteborg den 28 maj 1974.

Högaktmingsfullt

.....

Carl Cullberg

Till

Göteborgs arkeologiska museum

Skärgårdsgatan 4

Göteborg

Härmed informeras om planerad mindre provundersökning
på bopplatsen Tuve nr 72.

"Motivering för grävningsval bifogas"

Materialet bearbetas på institutionen för arkeologi särskilt
nordeuropeisk vid Göteborgs universitet.

Kopia av rapport överlämnas till Gam.

Jag kommer vidare att föreslå att materialet överlämnas till
Gam.

Vidare information om kartmaterial etc kan ges under vecka 22.

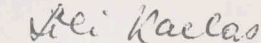
Göteborg den 28 maj 1974.

Högaktmingsfullt

.....
Carl Cullberg

Beslut: Undersökningen, som är planerad till vecka 23, får utföras
om tillstånd beviljas av Raä och under förutsättning att
undersökningen ej överskrider 20 provgropar à 50 x 50 cm.
Någon undersökning därutöver kan ej beviljas med hänsyn
till i samband med Fysisk riksplan fattat beslut angående
Skändla-området.

Göteborg den 29/5 1974

Lili Kaelas

Fotoförteckning

1. Klippartiet "Skihällur" från Ö.
Ovanpå detta ligger boplatsen.

2. Klippartiet från S.

3. Klippartiet från SO.

4. Klippartiet från slätten i S.

5. Åkern från NO.

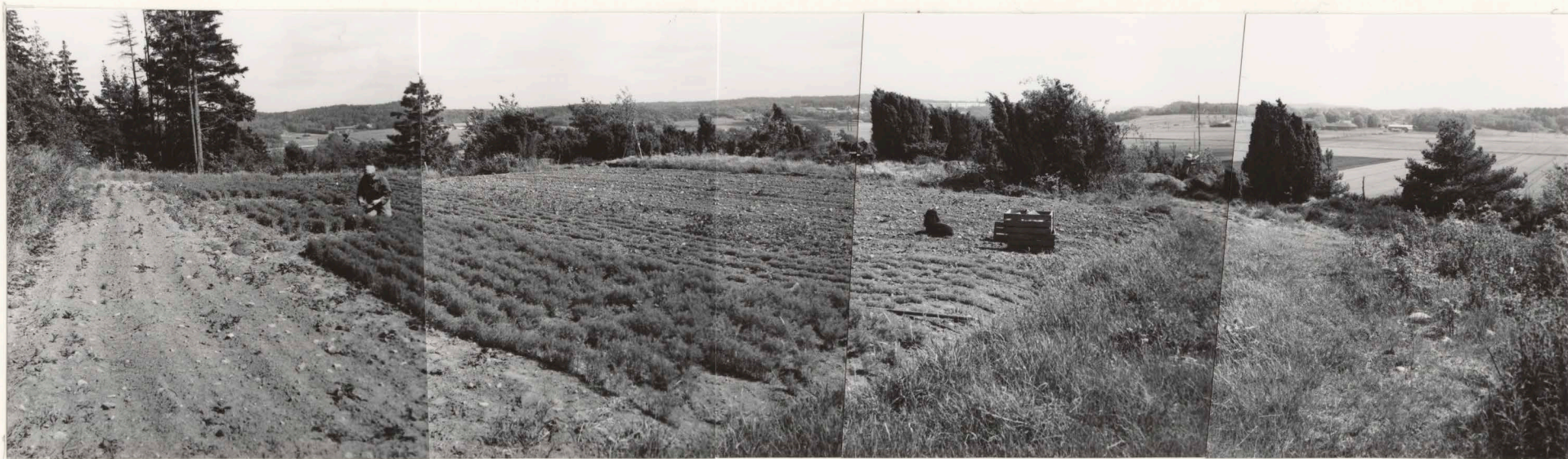
6. Åkern från N.

7. Åkern från Ö.

8. Åkern från NV. Panorering.

Negativ

till Foto nr 1 - 7
samt till Panoreringen.

Negativ finns i ex nr 1 - Riksantikvarieämbetets.